

EVITA GREKO

*Sve što je
lepa
ima kraj!*

Prevela Vesna Rakonjac

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2018.

Za Adu postoje zvuci koji zaslužuju više pažnje od ostalih. Zvuk orkestra koji se štimuje, trenutak pre početka koncerta. Zvuk lišća koje šumi pod naletom vetra. I šoljica složenih iznad aparata za kafu u nekom baru.

Ada zna da postoje stvari koje ispuštaju zvuk kad počinju. Kad začuje taj zvuk, zaustavlja se i osluškuje ga. Sluša zvuke stvari koje počinju.

Njena baka Tereza naučila ju je da prepozna to čudo početaka.

Ada je imala nešto više od tri godine kad je njena majka shvatila da je majčinstvo više ne interesuje. Jedne večeri je ušuškala i uspavala Adu, a već sledećeg jutra ostavila ju je kod bake. Želela je da se bavi drugim stvarima, samo je to rekla. Od tada je više nisu ni videle ni čule. Ada bi više volela da je razlog bio ozbiljniji. Ovako je ostala ubeđena da je bila dete kome nije vredelo posvetiti vreme. Iako se baka Tereza prema njoj ponašala kao da je jedina osoba na svetu za koju vredi živeti, Ada je nastavljala da strahuje da će je napustiti kao i njena majka.

Jedne večeri je pitala Terezu da li je to poslednji put da je smešta u krevet. Baka joj je odgovorila da to sigurno nije poslednji put, pa ipak, sledećeg jutra, Ada je opet pitala da li je to poslednji put da

doručkju zajedno. Tereza joj je ponovila da to sigurno nije poslednji put. Nije je umaralo da je razuverava.

Postalo je ozbiljnije kada je Ada odbijala da ide u vrtić: šta ako se dogodi da tu, na kapiji obdaništa, poslednji put vidi svoju baku? Svakog jutra bi se pitala isto.

Baka bi je probudila i pomogla joj da se spremi. Spremila bi joj doručak i obukla keceljicu, na kojoj je izvezla njeno ime, a iznad imena pčelu. Devojčica je mnogo volela pčele, a Tereza je izvezla jednu sa svetloplavim očima: „Oči su joj velike kao tvoje“, rekla je. Mada, iako se prilično potrudila, vez nije ispao onako kako se nadala: jedno oko je izgledalo kao da je zatvoreno, a nožice su bile predugačke. Nije baš bila lepa za gledanje.

Dok su trajale pripreme za vrtić, sve je bilo u redu. Ada nije plakala, niti se bunila. Zatim, dok bi pešice išle ka vrtiću, počinjala bi da se oseća loše. Jednom bi to bio bol u stomaku. Drugi put bol u rebrima, za koje je Ada mislila da su deo stomaka. Neki put bi joj se povraćalo. Tada bi baki rekla da mora da *povraća*, a ona ne bi insistirala da nastave put. Čim bi se pojavili bolovi, vraćala bi je kući.

Nije to moglo predugo da traje jer je pre ili kasnije morala da pođe u vrtić. Baka joj je objasnila da će, ako ne bude išla, iz obdaništa biti prinuđeni da pozovu karabiniјere. Činjenica je da se deca od tri godine ne plaše karabiniјera ili bar ne onoliko koliko je Tereza mislila da bi trebalo. Svakako, Ada ih se uopšte nije boјala. Nju je plašila pomisao da bi baka, nakon što je ostavi u vrtiću, mogla da ode negde daleko od nje, i to zauvek.

Jednog jutra, nakon što joj je spremila keceljicu, ranac i sve ostalo, baka Tereza joj je rekla, čvrsto je držeći za ručicu:

„Vidi, Ada, pre ili kasnije stvari moraju da počnu. To je isto kao s putevima. Ti stigneš do kraja i misliš da se put završio, ali, u stvari, tu tek počinje drugi put. Kao i naš put. Ti misliš da se završava put koji te odvodi od mene. U stvari samo počinje drugi koji te vodi u vrtić.“

Ada je slušala svoju baku. Sve dok bi je ona držala za ruku, znala je da nigde ne može da ode, i to ju je umirivalo.

„Ovo je sada tvoj put, onaj koji vodi u vrtić“, još jednom je ponovila baka. „Vrtiću se, vrtiću se po tebe.“

„A gde ćeš biti za to vreme?“

Baka Tereza se nasmejala.

„Nije važno gde neko ide“, odgovorila je, „važno je da se vrati.“

Ada je pomislila da je baka u pravu. Najvažnije je bilo da će se vratiti po nju. Ali bilo je tu još nešto što nije razumela pa je morala da je pita. Kad je Ada imala tri godine, postavljala je mnoga pitanja, a naročito svojoj baki.

„Ali kako ću znati? Kako ću znati da je ovo put koji počinje?“

Baka je začutala. Odgovor na ovo pitanje nije imala. Zatim, neznanu odakle, začuše neki zvuk, možda iz stomaka, jednu od onih melodija koju niko nije iskomponovao, već je svi znaju od davnina.

Tereza, koja je bila od onih baka koje znaju da iskoriste pravi trenutak makar se radilo o zvuku koji dolazi iz creva, namesti začuđeni izraz lica.

„Po zvuku“, objasnila joj je.

Ne ispuštajući malenu Adinu šaku iz svoje, približila se ulazu vrtića.

Čim su ušle, ponovo začuše onaj zvuk. Ponovo su čule zvižduk. Baka Tereza je ponovo začuđeno pogleda.

„Da li si čula?“, upitala je. „Taj zvuk. To je zvuk stvari koje počinju.“

Ada je posmatrala bakino lice. Pitala se kako to zna, ali joj se učini da je baka sigurna u ono što govori, a zvuk je bio tako prijatan da nije imala hrabrosti da zapitkuje dalje.

„Moraš da obratiš pažnju na zvuk stvari koje počinju“, rekla joj je tada Tereza. „Moraš da budeš pažljiva. I oprezna. Da probamo da oslušnemo još jednom.“

Zatvorila je oči, a zatim ih je zatvorila i Ada. Kratko vreme su osluškivale samo tišinu i ništa više. Zatim je stomačić ponovo zakrčao. Ada je otvorila oči pre bake. Taman na vreme da opazi ushićenost na njenom licu.

„Čula sam ga“, uzviknula je, „prva sam ga čula!“

Baka ju je tada poljubila u čelo i rekla joj da ide. To nije bio poslednji put da ju je pratila u vrtić, ali je svakako bio prvi da je Ada zaista otišla. A ono što se dešava prvi put svakako je bolje od onog što se dešava poslednji.

Ada je pustila bakinu ruku. Dok je odlazila, okretala se, s vremena na vreme, da vidi da li je još tu. I da, bila je, spremna da joj se osmehne i još jednom joj kaže da će se vratiti. Da će se vraćati svaki put, onoliko puta koliko njenoj malenoj bude potrebno.

Od tada, Ada je uvek bila strpljiva, između ostalog i zato što je razlikovala stvari koje se završavaju od onih koje počinju. Naučila je da bude obazriva. Dešavalo se da, kada se nešto završava, završava se u tišini. Dok ono što počinje, počinje tako što proizvodi predivan zvuk.

Čak i u kantini ogromne bolnice može se čuti zvuk stvari koje počinju. U zveketu svežnja ključeva, koje u žurbi spusti osoba preko puta vas, na primer.

A i ponedeljak je. A ponedeljak je, kao što je Ada naučila, prepun stvari koje počinju.

„Onda, s kim se danas nalazimo, putujući trgovče?“

Ada se osmehnula Mateu. Neprimetno, ali se osmehnula. Otvorila je dve kesice smeđeg šećera i sipala ih u Mateovu kafu. On je gledao negde drugo.

„Neurohirurzima. Danas se sastajem s neurohirurzima. I ne zovi me putujući trgovac“, reče, i tek tada otpi gutljaj kafe. Nije mu polazilo za rukom da gleda Adu u oči tog jutra.

Mali sto za kojim su sedeli bio je u izdvojenom delu široke sale bolničke kantine. Oдавde su mogli da vide one koji ulaze, a mogli su da gledaju i napolje kroz staklo koje je delilo unutrašnji deo kantine od spoljašnjeg širokog balkona sa staklenom ogradom.

Mateo spusti kafu i tek tada pogleda Adu. Nosila je jedan od onih svojih džempera, onih iz osamdesetih, par brojeva veći, bez ikakvog oblika. S prednje strane bili su izvezeni plavo-zeleni geometrijski oblici. Kosu, kestenjastu s nijansama tamnocrvene, vezala je u rep

bez gledanja u ogledalo. Mora da je ovlaš skinula šminku prethodne večeri. I dalje se na trepavicama video crni trag. Ali Mateu je i takva bila lepa. Dremljiva i s delimično skinutom šminkom.

„Krug po neurohirurgiji dugačak je 400 kilometara“, reče Ada.

„440“, uzvрати Mateo ispravljajući ramena. Imao je široka ramena, prave lopatice, najlepša leđa koja je Ada ikada videla.

„Mogla bih svakako da te sačekam. Mogu da te sačekam i da napravim nešto za večeru“, nastavila je Ada.

Njen glas je imao prizvuk zahvalnosti i entuzijazam devojčice. Mateo je s mukom poverovao da Ada ima dvadeset sedam godina. Kada mu je predložila da ga sačeka sa spremljenom večerom, čak je malo i pocrvenela i oborila pogled. Prelazila je palcem preko zanoktice koju je povredila. Zatim je položila svoju ruku na Mateovu.

Mateo je morao da pretrči 220 kilometara. Da obiđe još jednu bolnicu. Trebalo je da se sretne s dva primarijusa. Da im stisne ruke. Da im pokaže robu. Da prokomentariše intervencije. I da se pretvara da želi da priča o putovanjima. Doktori vole da pričaju o putovanjima. Vatamu, Sveti Martin, Koh Phangan. To su mesta o kojima žele da slušaju neurohirurzi po bolničkim hodnicima. Naročito kada se približavaju božićni praznici, a sa plafona vise kugle na tankim providnim nitima. Iako ne bi trebalo, u nekim hodnicima te niti se ipak vide.

Treba da odbije uobičajeni poziv da prezaglasi nešto s primarijusima. Trebalo bi da uđe u firmin auto i vrati se nazad.

Ovog jutra njegov posao je jedina stvar koja mu pruža utisak da i dalje drži pod kontrolom turbulencije koje sve više preuzimaju njegov život.

Ako bi nastavio da gleda Adu, mogao bi da odluči da ne radi tog jutra. To se već događalo, a moglo bi ponovo da se desi. Završio bi tako što bi otrčao za njom u onu kuću koju je trebalo još sređivati.

Imali su kupatilo, deo kuhinje i krevet. Ličila je na kuću samo kad bi ona bila tu. Lagano bi se svukla i, isto tako lagano, vodili bi ljubav, kao da je Adino telo bilo jedino mesto na koje je mogao da se vrati.

Ali ovog jutra zaista nije mogao to da uradi. Imao je skoro četrdeset godina. I mada nije voleo da ga nazivaju trgovačkim putnikom, upravo je to bio. I morao je da prodaje. To je bio njegov zadatak i ovog jutra.

Iznad njihovog stola stajao je natpis koji je pozivao medicinsko osoblje da skine svoje mantile na ulasku u kantinu. Lekari ih nikad nisu skidali. Ada je to znala. Pa ipak, mislila je, s mantilom ili bez njega, ništa nije moglo da je ubedi da iko od ovih lekara može da spase život njenoj baki, smeštenoj šest spratova iznad, na odeljenju onkologije, u hodniku 2, sobi 9, krevetu B.

Ada i Mateo su se upoznali jedne večeri pre nekoliko meseci. Ona je sedela za stolom u kantini, uvek istim. Napolju je zalazak sunca u ružičastim tonovima, tipičan za kasno leto, privlačio pažnju.

Ada je zapazila Matea i ranije u bolničkoj kantini. Nije nosio mantil, ali nije ličio ni na osobu koja obraća pažnju na natpise na zidu, tako je bar mislila Ada, i nekako je znala da nije lekar. Viđala ga je više puta i svaki put bi izašao na balkon da popije nešto. Nakon toga je ispipavao torzo prstima. Prvo u visini grudi, zatim oko struka, pa opet po grudima. Na kraju bi na red došli džepovi pantalona. Adi je trebalo malo da shvati šta radi: tražio je paklicu cigareta. Na kraju, cigarete su uvek bile tamo gde ih je tražio, u džepu od pantalona. Izvadio bi jednu. Levom rukom. Ada nije mogla da vidi koje su marke. Povukao bi dva duga dima, a zatim ugasio cigaretu.

Ne znajući šta je na to goni, jednom je ustala sa stolice, prešla preko praga, izašla na balkon i uputila se ka njemu.

„Šta piješ?“, pitala je.

Nije ništa odgovorio, samo joj je pružio čašu. Ada je otpila gutljaj. Bio je to rum. Suvi rum. Nikad ga pre nije probala i osetila je blago peckanje u grlu. A onda je instinktivno ispljunula rum pravo u čašu. Mateo nije prestajao da se osmehuje. A ni da je posmatra.

Mogao je da nastavi da je posmatra i da se osmehuje i ovog jutra. Međutim, brzo je ispio kafu, ustao i navukao svoju tamnoplavu jaknu. Sve je radio za nijansu brže nego što je Ada želela. Ona se prema drugima ponašala prilično uzdržano i očekivala je da se i drugi tako ponašaju prema njoj. Sada je ustala, trudeći se da uskomeša što manje vazduha, i popravila okovratnik Mateove košulje, onako, instinktivno.

„Nema poljupca“, reče Ada. To je više bio zaključak nego pitanje.

Mateo je brzo poljubi u obraz. Zatim joj podmetnu svoj obraz. Ne baš tako očigledno, ali Ada je već znala da prepozna taj gest. Promenio bi ugao između obraza i vrata i malo se spustio. Tada bi ga poljubila. Brađa mu je malo porasla, što nije ni primetila dok nije dobio poljubac.

Ponekad se, pomisli Ada, ponaša prema njoj kao prema mačkama koje sreće na putu za posao i pozdravlja ih svakog jutra. Nekad bi neku mačku i pomazio. Međutim, bio je jedan od onih koji je nikad ne bi poveo kući.

Još nije prestala da oseća njegov obraz na usnama, on se već okrenuo. I dalje je gledao unaokolo. A korak mu je bio hitar kao kod ljudi koji znaju kuda su se uputili.

Način na koji osobe odlaze. Visina na kojoj drže ramena. Jedinstveni smisao za orijentaciju. Usmeren pogled. Činilo se kao da Ada ne radi ništa drugo u životu osim što pokušava da zadrži osobe koje odlaze daleko od nje.

Ponedjeljkom je Ada posmatrala ljude. Radila je to i drugih dana, ali joj se naročito dopadalo ponedjeljkom, jer tada sve počinje iz početka. Svako prelazi svoju putanju ne osvrćući se. Barem načas i sama je uverena da pripada onima koji tačno znaju kuda su krenuli.

Ada sada nije imala posao, tako da ponedjeljkom nije morala nigde da ide. Otkad se baka razbolela, shvatila je da nadoknada koju bi dobila na nekom privremenom poslu ne bi vredela ni jednog jedinog minuta koji provodi uz nju. Imala je neku ušteđevinu sa strane. A tu je bila i bakina penzija. Tereza bi joj svaki put napomenula da može s njom da radi šta joj je volja, ali Ada taj novac skoro da nije dirala.

U svakom slučaju, ima spisak poslova koje bi želela da radi kad odraste. Nije to zapravo pravi spisak, jer nije baš preterano uredan. Ti poslovi nisu zapisani jedan ispod drugog na papiru, to je pre spisak koji pravi u mislima, kada recimo u glavi zapiše ideje kao što je: „Sprečiti ljude da traže po internetu simptome i nazive bolesti.“ Znala je dobro da se ova vrsta aktivnosti ne može smatrati poslom, ali i da u određenom periodu života treba raditi baš poslove iz njenih „beležaka“.

Bila je ubeđena da može da prepozna ljude koji po internetu traže nazive i simptome bolesti. Vidi ih kako ulaze u salu bolničke kantine, držeći u jednoj ruci lekarski nalaz, a u drugoj mobilni telefon.

Od onog dana kada su baki dijagnostikovali limfom, znala je da je surfovanje po internetu loša zamisao. Nikako to nije trebalo da radi, kao ni svi ostali. Ništa dobro nije moglo da se pročita o bolestima.

Non Hočkin limfom III stepena. To je bila bolest koju je Ada potražila na internetu. Šta je drugo mogla da uradi?

Njena baka je dobila upalu pluća, mada nije mnogo kašljala niti bilo šta drugo. Samo je imala temperaturu koja nikako nije prolazila, a njihov lekar nije preduzeo ništa osim što joj je prepisao antibiotike. Na kraju ju je Ada odvela u bolnicu.

Tereza nije želela da ide. Govorila je da se oseća dobro i da će tamo biti mnogo ljudi, a ona ne želi da stoji u redu, naročito ne na mestu kao što je bolnica.

Ada nije mislila da je u pitanju nešto ozbiljno. Dešavalo se da ljudi imaju temperaturu. Njena baka je skoro nikad nije imala. Ili je možda nekad i imala, ali o tome nije govorila. Tereza je bila tip bake koja zna da skriva stvari ako hoće i možda je smatrala da je temperatura jedna od stvari koje treba da sakrije.

Kada je konačno uspela da odvede baku u bolnicu, malo su je zadržali, iz predostrožnosti, kako su joj objasnili. Temperatura je prošla, ali nisu prestajali da joj uzimaju krv na analizu, snimaju je na rendgenu i skeneru i obavljaju kojekakva ispitivanja o kojima Ada nije mnogo toga znala. Baka je nastavljala da joj govori da ne traži nikakva objašnjenja, jer lekari znaju svoj posao. Ada je želela da sazna razlog svih tih CAT i PET* ispitivanja, uzimajući u obzir činjenicu da Tereza nema nikakve druge simptome. Ali ako je njena baka donela odluku da ništa ne pitaju, neće postavljati pitanja.

* CAT je skraćena za kompjuterizovanu tomografiju, a PET za pozitronsku emisionu tomografiju. (Prim. prev.)

Na kraju su je otpustili iz bolnice i rekli da su pronašli neku masu u medijastinumu*. Ada nikada nije čula za taj pojam, nije znala koji deo tela predstavlja, a sigurno nije znala ni baka. Ali ni ovog puta, naravno, nije ništa pitala.

Lekar je bio taj koji je govorio. Rekao je da ne može precizno da kaže otkad se masa tu nalazi. Možda mesec dana. Možda pet godina. Da je tu pet godina, to bi bila bolja varijanta, jer bi značilo da nije agresivna. U svakom slučaju, na tom odeljenju uradili su sve što su mogli. Naime, Adi i njenoj baki ne preostaje ništa drugo nego da odu kod svog lekara sa izveštajem na četiri strane. Doktor im je obema stisnuo ruku i pozeleo sreću.

Kada se Ada ponovo našla pred lekarskim nalazom, trudila se da ne obraća previše pažnje na to što su pronašli u bakinom telu. Trudila se, međutim, da pažnju usmeri na to što baka iz bolnice izlazi kao što je i ušla, u cipelama za ples, sa štiklama srednje visine, sveže ofarbanom kosom i crvenim karminom na usnama. Ada je znala da, kakva god da je ta masa i gde god da je taj medijastinum, sve to neće sprečiti baku da izgleda kao da je spremna za ples. „U bilo kom trenutku možeš da čuješ zvuk stvari koje počinju“, govorila je uvek Tereza. Kamo sreće da je počinjao ples i da je ona za njega spremna.

* Medicinski (anatomski) izraz za središnji deo grudi.

Ipak, neka vrsta plesa zaista jeste počinjala. Ples s bolešću dugačkog naziva, zbog koje je Ada ludela istražujući po internetu. Njihov porodični lekar uputio ih je na hematoonkološko odeljenje. U Adinoj glavi, *hematoonkologija* je zauzimala isto mesto kao i *medijastinum*, što znači da joj ta reč nije značila ništa. Na kraju je i nju potražila na internetu.

Svaki put kad bi pomislila da je razumela nešto o bolesti, odeljenju hematoonkologije ili važnosti da u medijastinumu ne postoji nikakva masa, pojurila bi do bake da joj sve izreferiše. Tereza nije klimala glavom niti je komentarisala, pitala bi je samo kako to da se nije očešljala ni stavila bar trunku šminke.

„Idi donesi karmin“, rekla bi joj, a Ada bi otišla po njega, našla ga na polici ormara, među ukosnicama i lakovima. Dopustila bi baki da joj namaže ruž, a zatim bi je gledala kako ga maže sebi. Uopšte joj nije bilo potrebno ogledalo.

To s karminom bila je prilično ozbiljna stvar. U zavisnosti od toga da li ga je namazala, Ada je mogla da zaključi kako se baka zaista oseća. I po tome da li su cipele za ples nadohvat ruke.

Ako je nosila i cipele i ruž, osećala se veoma dobro. Prkosila je medijastinumu zahvaćenim limfomom i svemu ostalom. Ako bi joj cipele bile blizu kreveta, a ruž na komodi, bila je prilično dobro. Kad ne bi ni pitala gde su, osećala se loše. Već nekoliko nedelja baka nije

tražila ništa. Ali Ada je više volela da o tome ne razmišlja. Napustila je kantinu presecajući put ljudima koji su hitali u ponedjeljak. Pitala se kada će je Mateo pozvati.

Naleti hladnog vetra ispunjavali su u jednakim intervalima prostor na ulazu u bolnicu. Zahvaljujući kliznim vratima. Automatski su se otvarala, ali u sopstvenom ritmu. Ko to nije znao, rizikovao je da se vrata zaglave i pokrenu bezgraničnu seriju lažnih ulazaka.

Ada je umela da prepozna ko ne zna kako funkcionišu vrata. „Morate da budete strpljivi“, obično bi im govorila, ali sada joj nešto prekide tok običnih misli. Šta ako je Mateo više ne bude zvao? I ako prestane da se javlja na telefon? Ne kao sad, kada kaže da ne može da priča pa će je pozvati kasnije. Šta ako zauvek prestane da je zove?

Nije mogla u potpunosti da se posveti toj misli. Bilo je to više nalik na slike pred spavanje koje veruješ da sanjaš pa ti se telo iznenada trgne i naglo skočiš. Nisi baš siguran šta si zapravo video, ali znaš zasigurno da te je mnogo uplašilo.

„Zvaće“, ponavljala je Ada samoj sebi. Zvaće. Tražila je pogledom nekog od onih staraca koji izgledaju tako izgubljeno u bolničkom holu dok pokušavaju da nađu odeljenje ili ambulantu. Onih koji hodaju toliko sporo da kada se nađeš iza njih ne znaš kako da ih zaobiđeš, jer ti bude žao da im daš do znanja da su previše spori.

Kad je u pitanju starost, Adu je samo to plašilo. Onaj trenutak kad moraš da se osloniš na nekog da bi hodao, a oni koji hodaju iza tebe ne znaju kako da te preteknu. Toga se mnogo bojala.

Međutim, danas u ulaznom holu niko nije izgledao izgubljeno. Da je spazila nekog, jednog od onih starčića koji nevoljno usporavaju put drugima, Ada bi mu prišla i upitala ga gde se uputio. „Ne brinite, znam kako da tamo stignete. Nećemo nikoga usporavati. To je moj posao“, rekla bi, znajući da je to laž. Jedna od onih nevinih laži. Jedna od onih koja bi čak i kod njene bake prošla.

Uputila se ka liftu broj šest. Mogla je da ide i liftom broj dva, ali bi tako put kroz hematološko odeljenje bio duži.

Kad je Ada prvi put dopratila baku na odeljenje, nijedna od njih dve nije znala prečicu. Nisu znale kako tamo da stignu, ni kraćim ni dužim putem. U ovoj bolnici sve je izgledalo tako ogromno, čak i kad bi se pratile strelice iscrtane po podu, čovek bi mogao da se izgubi. Tada je bakin ruž bio savršeno nanesen.

Tog prvog puta, dok su tražile odeljenje, baka je čvrsto držala Adu pod ruku i cipele za ples lupkale su po bolničkom podu ne odajući uzbuđenje. Na mestu gde se hodnik sužavao i gde je trebalo odabrati kuda dalje, Ada i baka su malo usporile, usporavajući tako i one iza njih. Tada je Ada shvatila da je baka upravo postala jedna od onih osoba kojoj je potrebno da je neko pridržava. Dodala je i ovaj posao na listu: voditi starije osobe da ne bi usporavale one iza njih. Ovaj posao joj je odmah dobro krenuo.

Prošli su meseci od njihovog prvog ulaska na hematoonkologiju, a Tereza put do odeljenja još nije zapamtila. U malo je toga imala poverenja, ali nije sumnjala da će uvek biti nekog da joj pokaže put. Tih nekoliko puta kada je izlazila iz sobe 9, baka se prepuštala Adi da je vodi, ne pitajući gde se nalaze. Pričale su često o ručkovima i večerama koje je pripremala svojoj unuci. Ada bi joj rekla da je sve bilo veoma ukusno. Govorila bi joj to čak i kada je baka ne bi ništa pitala. Govorila bi da je ukusno i ono što nikad nije probala, a baka bi joj obećala da će joj sve to spremati kad se vrati kući. Ada je bila srećna kad to čuje, mada je znala da baka kod kuće više neće moći da kuva. To Terezi nije govorila. Već je lagala. Rekla joj je da ne može da dočeka da to proba.

Nije bila tip devojke koja laže. Ne bi lagala iz bilo kog razloga, ali zbog svoj bake bi. Nije htela da je razočara, to je sve.